

היכלא

שיעורים וחידושים פרפראות ופנינים
תורה והלכה אגדה ומחשבה
מגדולי התורה וההוראה
וחובשי בית המדרש

קהילת
בני הר נוף
ירושלים
תורה

רבי אברהם קפלן

ראש ישיבת נתיב הדעת

ברין הפרשת חלה בשבת מדברים שחיובם מסופק

אכן מה שיש להסתפק הוא האם באופן זה שאדם יש לו פת שיש צד שחייבת בחלה אולם מעיקר הדין הוא יכול לאוכל ולסמוך על השיטות שאין הפת חייבת בחלה, האם הוא יכול להפריש מאותו מאכל חלה בשבת, או שאף שהוא יכול לאכול מאכל זה בשבת בלי הפרשת חלה מ"מ אין לו להפריש מזה חלה בשבת ועדיף שיאכל בלי הפרשת חלה מאשר שיפריש חלה.

וצדדי הנידון בזה הם, דזה נראה פשוט שאם העיסה הזאת פטורה מן החלה א"כ גם אם יפריש מזה חלה בשבת אין בזה איסור, שהרי אי"ז הפרשת חלה והוי פטומי מילי בעלמא, וא"כ לפי הצד שהוא פטור מן החלה ודאי שאין איסור בהפרשתו, וכל מה שיש צד איסור בהפרשתו זה רק לפי הצד שהוא חייב בחלה, שאז בהפרשתו הוא מתקן את העיסה ויש בזה שבות דרבנן, אכן כיון שנקטנו שמותר לו מעיקר הדין לאכול בלי הפרשה א"כ סמכינן על השיטות שמאכל זה פטור מן החלה, וא"כ ה"ה שמותר להפריש מזה חלה בשבת כי הרי אם זה פטור מן החלה א"כ אין זה הפרשה ואין כאן שבות, וא"כ לכאור' אדרבה עדיף להפריש מזה חלה אפילו בשבת כי הרי יש צד שזה חייב בחלה (ולכן נקטינן שיר"ש יפריש בלא ברכה), ולפי הצד הזה הוא אוכל טבל, ולכאור' ודאי שאיסור הפרשת חלה בשבת קיל מאיסור טבל, וא"כ עדיף שיפריש מאשר שיאכל בלי הפרשה,

הראשונים נחלקו בכמה וכמה מיני עיסות אם חייבות בחלה, וכגון עיסה שבלילתה עבה וגלגלה על דעת לבשלה או לטגנה ועשה כן שהשו"ע בסי' שכט סעיף ג' פסק שפטורה מחלה, והט"ז והש"ך שם הביאו ששיטת ר"ת שחייבת בחלה, וכתב שם הש"ך שיש להפריש בלי ברכה, ולא ברור כל הצורך בדברי הש"ך האם דעתו היא שחייבים להפריש בלי ברכה, או שראוי להפריש בלי ברכה אולם אפשר להקל ולסמוך על דעת השו"ע שם שעיסה זו פטורה מן החלה, (ועין בספר חלת לחם בסי' ח' סעיף ו' שמבאר בדבריו שנקט שאין חובת הפרשה אלא רק שראוי לירא שמים לנהוג כן) ועיין בפתחי תשובה בסי' שכט סק"א שכתב בשם הפנים מאירות דבפשטידא ובעוד אופנים שדנו הפוסקים אם חייבת בחלה לשיטת ר"ת וראשונים יפריש בלי ברכה כדי לצאת דעת ר"ת.

ויש לדון באופנים אלו שמעיקר הדין אפשר להקל שפטור מן החלה ומ"מ ירא שמים יפריש בלי ברכה מה יהיה דינו בשבת שאסור להפריש בו חלה, והנה אם אין איסור לאכול בלי הפרשת חלה א"כ ודאי שגם בשבת לא יהיה בזה איסור, אלא שיש לדון האם נאמר שירא שמים לא יאכל כי אינו יכול להפריש, או שאע"פ שאי אפשר להפריש מ"מ אין לירא שמים להחמיר בכך ולימנע מאכילה, כי יתכן שלא החמירו עד כדי כך.

(אכן אי"ז פשוט כ"כ שאיסור הפרשה בשבת קל מאיסור טבל, ועיין ביומא פג, ב, לענין הפרשה בשבת לחוה בעציץ שאינו נקוב), אכן נ' שיש לדון שאין לעשות כן, דאע"פ שהוא יכול לאכול בלי הפרשת חלה וליכנס בחשש איסור אכילת טבל כי הוא יכול לסמוך על השיטות הפוטורות מן החלה, מ"מ אינו יכול להפריש ולהיכנס לחשש איסור הפרשת חלה בשבת ולסמוך בזה על השיטות שאין איסור הפרשה במאכל זה כי הוא פטור מן החלה, ולפי"ז יהיה הדין שהוא יכול לאכול גם בלי הפרשה אולם להפריש חלה בשבת יהיה אסור לו.

ונבאר הדברים, דהנה מצינו הרבה אופנים שיש צד איסור וצד היתר ואפשר להקל ולהסתמך על צד ההיתר, וכגון באופן שיש רוב כמו צד ההיתר דק"ל דאזלינן בתר רובא, וכגון בספק איסור דרבנן דק"ל ספק דרבנן לקולא. ויש לדון אם בכל האופנים האלו גדר הדברים הוא שאין צד האיסור מחייב כלל להימנע מעשיית הדבר, או כי הרוב מכריע כנגד צד האיסור, או כי בדרבנן צד איסור בעלמא אינו מחייב את האדם להמנע מעשיית הדבר המסופק, או שיסוד ההיתר הוא שבאופנים אלו יכול האדם להקל ולהסתמך על צד ההיתר כי אינו מחויב להמנע מדבר שיש בו רק צד איסור אם הרוב אומר שבזה שהוא ימנע מן הדבר הוא מפסיד את צד ההיתר שיש רוב שהוא הצד הנכון, וכן באיסור דרבנן אמרינן שאין האדם מחויב מחמת צד האיסור להפריש את עצמו מצד ההיתר אם צד האיסור הוא רק איסור דרבנן, וכן כל כיוצא בזה.

ונר' להוכיח כמו הצד השני שכתבנו דהנה קי"ל בדבר שיש לו מתירין אין

האיסור בטל ברוב, ובסוגית הגמ' בביצה ו, א מבואר שאותו דין קיים גם בספיקא דרבנן, שאע"פ שבדין הוא שספיקא דרבנן לקולא מ"מ בדבר שיש לו מתירין לא אלזינן לקולא אפילו בספיקא דרבנן, ולמדנו מזה שצד ספק בכוחו לאסור אפילו באיסור דרבנן שהרי בדבר שיש לו מתירין אנו אוסרים אותו באותו דבר אע"פ שאי"ז אלא ספק, ובעל כרחינו שטעם התר הספיקות בדרבנן אינו כי צד ספק אין בו סיבה לאסור, אלא משום שצד ההיתר שיש ביחס לדבר המסופק הוא המתיר לנו את הדבר, שאין לחייב את האדם לפרוש מהדבר שיש בו צד היתר מחמת צד האיסור, ועל זה אמרו חז"ל בדבר שיש לו מתירין שגם אם ימנע האדם מלעבור על צד האיסור הוא לא יפסיד את צד ההיתר, כי הוא יכול לאכלו לאחר זמן בהיתר גמור בכה"ג אמרינן שמחמת צד האיסור עליו להמנע מעשיית הדבר אע"פ שזה רק ספק איסור ולא ודאי איסור (ודין זה הוא גם ברוב, שגם ברוב מה שצד האיסור מתבטל הוא רק מכח שצד ההיתר המרובה מחייב שיהיה הדבר מותר, ושלא יפסד צד ההיתר, וביש לו מתירין שאין צד ההיתר נפסד אמרו רבנן שאין האיסור מתבטל ברוב כי אין בכח רוב בצד ההיתר לבטל את צד האיסור, ודו"ק היטב).

ומצינו אופן נוסף שספק דרבנן אסור וכן הרבה אופנים שבעלמא מותרים בכלל הספיקות מ"מ צריכים להחמיר בזה, והוא בספק דאיכא לברורי שכתב הרשב"א בחולין נג, ב ד"ה אלא דקשיא שגם בספק ספיקא היכא דאיכא לברורי אסור לסמוך על הספק ספיקא אלא צריך לברר, והובאו דברי הרשב"א להלכה בש"ך יו"ד סי' ק' ס"ק סו, (ועי"ש שיש חולקין בזה וראוי להחמיר), והרבה

מהצדדים א"כ אין מרבה ספק נחשב כדבר שיש להתיר מחמתו את הדבר, כי זה נחשב כהעדר ידיעה שבכה"ג אין חשיבות לצד ההיתר שתוכל להתיר מחמתו, ורק כשצד ההיתר הוא בגדר ספק בכה"ג אפשר להתיר מחמת זה.

והעולה מהאמור שצד של איסור הוא טעם גמור לחייב את האדם לפרוש מן הדבר ושיהיה הדבר אסור עליו, ורק מכאן הצד היתר שעומד כנגד צד האיסור אפשר להקל לפי כללי הספקות, אם ע"י רוב או ע"י ספק ספיקא או בספיקא דרבנן דאזלינן ביה לקולא (ויש להעיר שגם בספיקי ממון כן הוא הדין שכל היכא שיש צד בממון שהממון צריך להנתן לפלוני יש בזה סיבה גמורה לתת לו את הממון, ואפילו להוציא מיד המוחזק בממון, אף שאי"ז אלא ספק, וכל מה שאין עושין כן זה רק מחמת שגם השני יש לו צד בממון שגם הצד של השני בכוחו לזכות לו את הממון, ועל זה קיימי כל כללי ספק ממון איזה צד של מי מהצדדים עדיף מהצד של השני, וזה מוכרח מהא דקי"ל ממון המוטל בספק חולקין, ולשיטת סומכוס מוציאין חצי מהממון מידי של המוחזק, אף שאין לתובע אלא צד ספק בלבד, וחזי' שצד בממון הוא סיבה גמורה לקבל את הממון, ומה שאינו מקבל אלא מחצה זה משום שגם לנתבע יש צד בממון, ולכן כל אחד מהם מקבל מחצה, ולרבנן עדיף הצד של המוחזק מהצד של התובע ואינו נוטל כלום, ואכמ"ל בזה).

ומעתה נר' לדון שכל היתר ספקות הוא דוקא באופן שהמעשה המסופק שהאדם עושה יש בו תועלת על צד ההיתר, שאז אנו אומרים שאע"פ שיש צד איסור במעשה זה שהוא עושה, מ"מ כיון שיש צד של היתר רשאי האדם לעשות את המעשה, ואינו מחויב לוותר על צד ההיתר מחמת הצד

אחרונים נקטו דה"ה ברוב צריך לברר אם אפשר (עיין בנודע ביהודה קמא יו"ד סי' נז ובשער המלך פ"י ממקוואות כלל ג'), ועיין במל"מ פ"ד מהל' בכורות פ"א ד"ה והנני חוזר שגם בספק דרבנן דקי"ל דאזלינן ביה לקולא מ"מ היכא שהוא יכול להתברר לא אלזינן ביה לקולא (ועיין במאירי נדה נו, ב בשם קצת מפרשים), וענין זה הוא רחב מאד בדברי הפוסקים, ועכ"פ לפי הרבה שיטות מצינו שגם בדברים שאפשר להקל מצד כללי הספיקות מ"מ היכא דאיכא לברורי אין להקל וצריך לברר.

ובפי הנראה מדברי רבותינו יש בענין זה שני דרכים או שזה סברא שצריך לברר שמא יש כאן איסור, או שע"י שאיכא לברורי הו"ל כחיסרון ידיעה ואין זה נחשב ספק ולכן אין להקל בזה, ונר' שלפי שני הדרכים מוכח שאין ההיתר בספיקות מחמת שאין בצד האיסור מספיק כח בכדי לאסור עליו את הדבר שהרי שם באופן שאיכא לברורי סוף סוף אין כאן אלא צד איסור שמכחו הוא אסור בדבר, ובעל כרחינו שהמתיר את הדבר בלא צד ההיתר (ובספק דרבנן עצם זה שיש צד היתר זה מתיר את הדבר, ובדאורייתא דוקא כשיש רוב או ספק ספיקא כמו צד ההיתר אז יש בכח צד ההיתר להתיר את הדבר, אולם בכל גווני בעינן שיהיה את צד ההיתר בכדי להתיר את הדבר), ובזה באו דברי רבותינו שבאופן שאפשר לברר אין בכח צד ההיתר להתיר, אם משום שעצם זה שאפשר לברר עושה שאי"ז נחשב שהוא מפסיד את צד ההיתר, כי הרי הוא יכול לברר וממ"נ אם יתברר האיסור א"כ הרי באמת הדבר אסור, ואם יתברר ההיתר יוכל לאכול את הדבר (וטירחת הבירור איננה נחשבת לענין זה), או שמכיון שאפשר לברר ויתכן שיתברר הדבר כאחד

ומהבחור המצוין יוסף טאובר נ"ו שמעתי להוכיח מקושיית הגמ' בפסחים ט, א שאמרו שם מעשה בשפחתו של מציק אחד ברימון שהטילה נפל לבור ובא כהן והציץ בו לידע אם זכר הוא אם נקבה היא ובא מעשה לפני חכמים וטיהרוהו מפני שחולדה וברדלס מצויין שם, ועי"ש בסוגית הגמ' בטעם שטיהרוהו אם זה משום שספק מוציא מידי ודאי או משום דהוי ס"ס, ועי"ש ברש"י ותוס' שכתבו שהכהן היה לו אסור לעמוד שם ולהסתכל אם הנפל הוא זכר או נקבה כי הוא מאהיל על המת, וכתבו רש"י ותוס' שהכהן היה עם הארץ או שוטה, (ועיין עוד ברש"י בנדה טו, ב ובע"ז מב, א) ולכאור' יש להעיר על הראשונים דמה הוקשה להם על מעשהו של הכהן איך הותר לו להסתכל והרי יתכן מאד שהכהן סמך על המבואר שם בסוגיא שיש לסמוך שהנפל אינו שם ולכן מותר לו לעמוד שם, ומ"מ הוצרך הכהן להסתכל דאם יהיה שם נפל ידע אם הוא זכר או נקבה, ואולי היה משמע להראשונים שהכהן היה פשוט לו שיש שם נפל ורק הוצרך לבדוק אם זה זכר או נקבה, [ובודאי שלפי השיטות שכהן אסור ליטמא גם בספק טומאה ברה"ר שספיקו טהור אפשר ליישב לשיטת כמה מן הראשונים, אכן שיטת הרבה ראשונים שכהן גם מותר בס"ט ברה"ר, וא"כ מדוע הוקשה לראשונים על טומאתו של אותו כהן איך הותר לו הדבר, ושור' בחתם סופר בנדה טו, ב שעמד בזה, ועי"ש שפילפל לפי"ז ליישב סתירת דברי רש"י, ומדבריו שם נר' שנקט שהטעם שלא פירשו רש"י ותוס' שהכהן סמך על זה שאין שם נפל מכח המבואר שם שחולדה וברדלס מצוין שם וכו' משום דבברייתא מבואר שהכהן בא לשאול

של האיסור (באופנים שאין צריך להחמיר מספק, כגון בדרבנן או ברוב וכיו"ב), אולם באופן שכל התועלת בעשייתו של האדם היא רק על צד האיסור א"כ לא יהיה בזה את ההיתר של ספיקות, כי הרי על צד האיסור בודאי שהדבר אסור, ועל צד ההיתר הרי אין בזה כל תועלת, וממילא יהיה הדבר אסור מחמת צד האיסור.

והנה ביבמות קיג, ב אמרי' דר' יצחק בר ביסנא אירכסו ליה מפתחי דבי מדרשא ברה"ר בשבתא אתא לקמיה דר' פדת א"ל זיל דבר טלי וטליא וליטיילו התם דאי משכחו להו מייתי להו, ואמרי' התם דמוכח מזה דקטן אוכל נבילות אין בי"ד מצווין להפרישו, ויש להעיר דלכאור' ודאי שאי"ז מוכרח שהתינוק והתינוקת ימצאו את המפתחות ויביאום מרה"ר, ואטו נימא דלמ"ד שקטן אוכל נבילות בי"ד מצווין להפרישו יהיה הדין שבכל מקום שאכדו בו מפתחות או שאר חפצים נצטרך להפריש קטנים מלהיות שם כי מסתמא ימצאו חפץ ברה"ר ויכניסוהו לרה"י.

ואמנם יש לישב בכמה דרכים, אולם נר' לומר שבודאי אין צריך לחוש שמא התינוק ימצא חפץ ויכנסנו מרה"ר לרה"י, דמהיכי תיתי לחוש לזה, וראית הגמ' דאין בי"ד מצווין להפרישו היא משום שכיון שכל מה שי' יצחק בר ביסנא הביא את התינוק והתינוקת לאותו מקום בשביל שימצאו את המפתחות ויביאום אליו, ואת זה אין להתיר משום דמהיכי תיתי שימצאו מפתחות ויביאום מרה"ר לרה"י, אולם אה"נ אם הוא יביא תינוק ותינוקת בכדי שיהיו באותו מקום יהיה הדבר מותר אף אם יש חשש שיביאו חפצים מרה"ר לרה"י.

אם הוא טהור או טמא ואם הוא סמך על כך א"כ למה בא אח"כ לשאול על טומאתו, אכן באמת כבריינתא לא מבואר שהכהן בא לשאול, ושם משמעות דברי רש"י ותוס' היא שבאמת היה לכהן אסור להציץ על הנפל.

ולכאן נר' שביאור דברי הראשונים הוא שאף שבאמת אפשר להקל ולתלות שאין שם נפל מ"מ נקטו הראשונים שאסור לכהן להציץ על הנפל אם הוא זכר או נקבה, ומכיון שכל הטעם שהוא מסתכל שם זה רק מחמת שאם יש שם נפל ידע אם הוא זכר או נקבה, ואם יש שם נפל הרי אסור לו להאחיל עליו א"כ אינו יכול להסתכל על הנפל מחמת הצד שאין שם נפל, ואה"נ שאם היה בא לעמוד שם לצורך אחר היה מותר לו לעמוד ולסמוך על כך שאין שם נפל, אולם אם המטרה של עמידתו שם היא מחמת הצד שיש שם נפל אין להתיר את עמידתו שם מחמת הצד שאין שם נפל.

ולפי כל המבואר נר' לדינא שבאופן המבואר שיש ספק אם יש חיוב חלה ויש שיטות בראשונים או בפוסקים המחייבים בחלה ואפשר לסמוך מעיקר הדין על הפוטרים מן החלה, והנידון הוא האם לאכול בשבת בלי הפרשת חלה או להפריש חלה בשבת בכדי להנצל מחשש איסור טבל, נר' שאם יבוא לאכול יתכן שאין בזה איסור כי הוא יכול לסמוך על השיטות הפוטרות מן החלה בכדי שיוכל לאכול, אולם להפריש חלה יהיה לו אסור, כי הרי אין תועלת בעשייה זו אלא אם כן יש בזה חיוב חלה, והרי אם יש בזה חיוב אסור להפריש בשבת, וא"כ אין לו להקל ולסמוך על הסוברים שאין כאן חיוב חלה ואין איסור בהפרשתו בשבת

אם זה כל מעשהו (דהיינו זה שהוא מפריש) רק מועיל לפי הצד שיש כאן חיוב חלה (ולכאן מדברי החת"ס הנ"ל בנדה טו, ב מוכח דלא כדברינו, וצ"ע).

ונראה שאין להעיר על דברינו מההוראה המפורסמת בשם החזו"א שמי שמחמיר על עצמו שלא לאכול מדבר שיש עליו הכשר יכול לעשר בשבת, (נדפס בספר ארחות רבינו בהוספות אות צב, ועיין בספר הלכות שבת בשבת להגרמ"מ קארפ שליט"א ח"ב פ"ח הערות 55 ו-58 שהרחיב בשיטות הפוסקים בזה), דמלבד שיתכן מאד שהחזו"א סבר שבכה"ג אי"ז נחשב מתקן ומותר הדבר בתורת ודאי, אולם פשוט לכאן שבאופן זה איך היתר אכילת הדבר בלי לעשרו שייך להלכות ספיקות, דאי"ז נחשב ספק כלל, ואי"ז אלא בגדר חומרא בעלמא, וממילא בכה"ג פשוט שמותר לעשר בשבת דאי"ז נחשב שיש צד שהוא עושה איסור בהפרשתו, וממילא אי"צ שתהיה לו תעולת בכך שהוא מפריש את המעשר גם על הצד שאי"ז מעשר, כיון שאין התירו מצד שהוא יכול לסמוך על הצד שאי"ז מעשה הפרשה, אלא שאין כאן כלל צד שזה נחשב מעשה הפרשה, ופשוט.

אכן יש להעיר לכאן מדברי רעק"א במשניות במסכת דמאי פ"ד מ"א שמבואר שם במשנה שהקלו לסמוך בדמאי על עם הארץ שאומר בשבת שעושה את פרותיו משום דאימת שבת עליו ומ"מ אי"ז מותר אלא לשבת ולא למוצאי שבת כי לא האמינוהו אלא לצורך אותו שבת משום עוגג שבת, והעיר שם בתוספות רעק"א באות לד דמדוע התירו חז"ל את אכילת הדמאי שיש בזה חשש מיתה ולא התירו להפריש

מדברנו אי"ז בגדר ספק דכלפי מה שחז"ל מתירים לו זה מוגדר כודאי וצ"ע, וע"ע בהמשך דברי רעק"א שם לענין הפרשת דמאי ביו"ט שני, ודו"ק היטב אם זה סתירה למה שנתבאר.

והבהור המציין אברהם ישעיהו הורביץ נ"י העיר מדברי המשנ"ב בסי' קפב סקכ"ז שמבואר שם מדבריו שאף שאסור לכתחילה לשפוך יין פגום לקנקן של יין כדי לתקנו, מ"מ אפשר לשפוך מעט יין לתוך היין הפגום שבזה מתבטלת פגימתו לפי רוב הפוסקים, ואז יכול לשפוך את היין לקנקן ובזה יתוקן היין הפגום לכו"ע אף לפי השיטות דלא מהני נתינת יין לתוך יין פגום כדי לתקנו (עי"ש בשער הציון סקכ"ד שביאר כן את דברי המג"א, אכן יש שפירשו את דברי המג"א באופ"א, עי"ש במחה"ש), והנה הטעם שאסור לכתחילה לשפוך את היין לקנקן הוא לכאור' משום דאסור לבטל איסור לכתחילה, ולכן רק אחרי שכבר הותר האיסור ע"י ששפך יין לתוכו ותיקנו יכול הוא לשפוך את היין לתוך הקנקן, אף שכל המטרה בשפיכת היין לקנקן היא בכדי לצאת דעת הסוברים שלא מהני תיקון היין הפגום ע"י נתינת יין לתוכו, וא"כ לשיטה זו לכאור' הוא מבטל איסור לכתחילה, וחזינן דלא איכפ"ל בזה, ולכאור' זה משום שלענין זה הוא יכול לסמוך על השיטות שכבר נתקן היין הפגום בנתינת יין לתוכו, וחזי' לכאור' שאף שכל עשייתו בשפיכת היין לקנקן היא מחמת צד האיסור דהיינו הצד שעדיין לא נתקן היין וצריך לבטלו ע"י שפיכתו לקנקן מ"מ מותר הדבר וזה לכאור' דלא כדברינו, והיא הערה נפלאה.

אכן האמת יורה דרכו דאין נר' שכונת המשנ"ב היא שבאמת הוא עובר איסור

ממעשרות מהדמאי ולסמוך על העם הארץ שזה כבר מעושר ואין בזה איסור, שאז גם אם הוא משקר אי"ז אלא שבות בעלמא, וע"ש מה שתירץ בזה, ולמדנו מדברי רעק"א לכאור' שאפשר להקל להפריש בשבת ולסמוך על כך שהפירות מעושרין אף שלכאור' זה בגדר ספק, שהרי לאכול על פיו של העם הארץ בלי להפריש יהיה אסור לו, וחזינן שאפשר להתיר לעשר ולסמוך על כך שאין בזה איסור אף שכל המעשר יש בו תועלת רק על צד האיסור, דהיינו על הצד שזה חייב במעשר ויש בזה איסור הפרשה, ולכאור' זה דלא כדברינו.

אכן לכאור' זה תלוי בגדר איסור דמאי, עיין בקובץ הערות סי' עה אות ו' שדן אם איסור דמאי גדרו הוא שמדברנו חוששים למיעוט עמי הארץ שאינם מעשרין, או שרבנן אסרוהו באיסור טבל דרבנן אף שלענין ספיקא לא חיישינן למיעוטא, ואם נימא כהצד השני א"ש דברי רעק"א אף לפי מה שנתבאר, כי אם דמאי הוא איסור דרבנן א"כ אם יהיה הדין שבמקום שעם הארץ אומר בשבת שזה מעושר יהיה אסור לאכול ומותר להפריש יהיה הביאור שזה גופא עיקר דנו מדברנו דאסור לאכול בלי הפרשה אף שלא חיישינן שאינו מעושר אולם אין בו איסור הפרשה וא"כ אין אנו צריכים להגיע להיתר בספיקות ולכן לא איכפת לן שעל הצד שהוא מעושר יש כאן איסור הפרשה בשבת, אולם אם נימא שזה גדר של ספק א"כ לכאור' מבואר בדברי רעק"א שאפשר לסמוך על צד ההיתר ולהיכנס לספק איסור הפרשה אף שכל מה שהוא עושה זה רק על הצד שיש כאן הפרשה אסורה (ואולי מ"מ י"ל שכיון שיש לעם הארץ נאמנות

בתורת ודאי אין בנתינת היין לתוך הקנקן איסור של ביטול איסור לכתחילה, כי איסור זה הוא רק בדבר שחייבים לנהוג בו איסור ולא בדבר שמותרים להשתמש בו גם בלי הביטול ברוב (גם אם ההיתר להשתמש בדבר הוא מחמת שיטות שאין נכונות לשיטה זו), וממילא יש לו היתר גמור לתת את היין לתוך הקנקן אחרי שהוא נתקן לרוב השיטות בנתינת יין לתוכו.

של ביטול איסור לכתחילה לפי השיטות שהיין הוא עדיין פגום, שהרי במשנ"ב בא לומר שהוא יוצא ידי השיטה הסוברת שהיין לא נתקן ע"י שיתגנו לתוך הקנקן, ואין נר' שכונתו היא שעדיין הוא עובר בזה איסור של ביטול איסור לכתחילה, וכנראה שהמשנ"ב ס"ל שכיון שמעיקר הדין אפשר לסמוך על השיטות שהיין נתקן בנתינת יין לתוכו, א"כ

